

УДК 351:332.1

Романюк Юрій Миколайович*аспірант кафедри публічного врядування
Національного університету «Львівська політехніка»***Romanyuk Yuriy***Postgraduate Student of the Department of Public Governance**Lviv Polytechnic National University*

ORCID: 0009-0006-4083-2508

Бліщук Катерина Михайлівна*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри публічного врядування
Національний університет «Львівська політехніка»***Blishchuk Kateryna***Candidate of Economic Sciences, Docent,
Associate Professor of the Department of Public Governance**Lviv Polytechnic National University*

ORCID: 0000-0002-8154-6608

DOI: 10.25313/2617-572X-2026-3-68-2

ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ

PUBLIC MANAGEMENT TOOLS FOR LOCAL ECONOMIC DEVELOPMENT

Анотація. Вступ. Сучасні трансформаційні процеси в системі публічного управління України, зумовлені реформою децентралізації, воєнними викликами та необхідністю повоєнного відновлення, актуалізують питання підвищення результативності інструментів впливу органів місцевого самоврядування на розвиток територій. Проблематика посилюється нерівномірністю соціально-економічного розвитку територій, різною інституційною спроможністю громад, обмеженістю фінансових ресурсів та недостатнім рівнем інтеграції сучасних управлінських інструментів у практику діяльності органів місцевого самоврядування. Це зумовлює потребу в розробленні комплексного підходу до формування, добору та застосування управлінських інструментів, здатних забезпечити стійке економічне зростання громад та підвищення їх конкурентоспроможності.

Мета. Мета статті полягає у вивченні інструментів публічного управління місцевим економічним розвитком, порівнянні їх особливостей та аналізі можливостей їх застосування в сучасних умовах.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) правові норми національного законодавства щодо інструментів публічного управління місцевим економічним розвитком; 2) праці вітчизняних та зарубіжних авторів, що провадять свої науково-практичні дослідження у сфері публічного управління місцевим економічним розвитком.

У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, таких як аналіз і синтез – для узагальнення теоретичних підходів до класифікації інструментів публічного управління; системний підхід – для обґрунтування їх взаємозв'язку в межах місцевого економічного розвитку; структурно-функціональний аналіз – для визначення ролі нормативних, інституційних, фінансових і цифрових механізмів у формуванні управлінської спроможності територіальних громад.

Результати. У статті розглянуто основні інструменти публічного управління місцевим економічним розвитком. Визначено, що місцевий економічний розвиток у сучасних умовах розглядається як системний процес формування конкурентоспроможності територіальної громади шляхом ефективного використання наявного ресурсного потенціалу, залучення інвестицій, стимулювання підприємництва та розвитку людського капіталу. Відмічено, що інструменти публічного управління місцевим економічним розвитком доцільно трактувати як сукупність правових, організаційних, фінансово-

Авторське право © Автор(и). Це стаття з відкритим доступом, що розповсюджується відповідно до умови ліцензії Creative Commons Attribution Ліцензія 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

економічних та інформаційно-комунікаційних засобів впливу органів місцевого самоврядування на суб'єктів господарювання та соціально-економічні процеси в межах території громади.

Представлено основні нормативно-правові акти як інструменти, які визначають місцевий економічний розвиток та особливості публічного управління ним. Проаналізовано основні види фінансових інструментів місцевого економічного розвитку. Розглянуто інституційні інструменти, які забезпечують організаційне впровадження політики місцевого економічного розвитку і сприяють формуванню ефективного бізнес-клімату, зниженню адміністративних бар'єрів та активізації підприємницької ініціативи в територіальних громадах. Окремо подано цифрові інструменти публічного управління місцевим економічним розвитком. Підсумовано, що результативність публічного управління місцевим економічним розвитком визначається не лише наявністю відповідних інструментів, а й рівнем управлінської спроможності органів місцевого самоврядування забезпечити їх системну реалізацію.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на особливостях функціонування різних моделей публічного управління з реалізації політики економічного розвитку територій у країнах світу.

Ключові слова: публічне управління, місцевий економічний розвиток, інструменти, нормативно-правова база, фінансове забезпечення, цифровізація.

Summary. Introduction. Modern transformation processes in the public administration system of Ukraine, caused by the decentralization reform, military challenges and the need for post-war reconstruction, actualize the issue of increasing the effectiveness of instruments of influence of local self-government bodies on the development of territories. The problem is exacerbated by the uneven socio-economic development of territories, different institutional capacities of communities, limited financial resources and insufficient level of integration of modern management instruments into the practice of local self-government bodies. This necessitates the development of a comprehensive approach to the formation, selection and application of management instruments capable of ensuring sustainable economic growth of communities and increasing their competitiveness.

Purpose. The purpose of the article is to study the tools of public management of local economic development, compare their features, and analyze the possibilities of their application in modern conditions.

Materials and methods. The materials of the study are: 1) legal norms of national legislation on public management instruments of local economic development; 2) works of domestic and foreign authors conducting their scientific and practical research in the field of public management of local economic development.

In the process of the study, a complex of general scientific and special methods was used, such as analysis and synthesis – to generalize theoretical approaches to the classification of public management instruments; a systemic approach – to substantiate their relationship within the framework of local economic development; structural and functional analysis – to determine the role of regulatory, institutional, financial and digital mechanisms in the formation of the management capacity of territorial communities.

Results. The article considers the main instruments of public management of local economic development. It is determined that local economic development in modern conditions is considered as a systemic process of forming the competitiveness of a territorial community through the effective use of existing resource potential, attracting investments, stimulating entrepreneurship and developing human capital. It is noted that the instruments of public management of local economic development should be interpreted as a set of legal, organizational, financial, economic and information and communication means of influence of local self-government bodies on economic entities and socio-economic processes within the territory of the community.

The main regulatory legal acts are presented as instruments that determine local economic development and the features of its public management. The main types of financial instruments of local economic development are analyzed. Institutional instruments that ensure the organizational implementation of local economic development policies and contribute to the formation of an effective business climate, reducing administrative barriers and activating entrepreneurial initiative in territorial communities are considered. Digital tools of public management of local economic development are presented separately. It is concluded that the effectiveness of public management of local economic development is determined not only by the availability of appropriate tools, but also by the level of management capacity of local self-government bodies to ensure their systematic implementation.

Discussion. In further scientific research, it is proposed to focus attention on the peculiarities of the functioning of various models of public administration for the implementation of the policy of economic development of territories in countries around the world.

Key words: public administration, local economic development, tools, regulatory framework, financial support, digitalization.

Постановка проблеми. Сучасні трансформаційні процеси в системі публічного управління України, зумовлені реформою децентралізації, воєнними викликами та необхідністю повоєнного відновлення, актуалізують питання підвищення результативності інструментів впливу органів місцевого самоврядування на розвиток територій. Імплементация положень законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про засади державної регіональної

політики» розширили повноваження територіальних громад у сфері стратегічного планування, управління ресурсами та стимулювання підприємницької активності. Водночас на практиці спостерігається розрив між формально наданими повноваженнями та реальними управлінськими можливостями громад щодо формування стійкої локальної економіки.

Проблематика посилюється нерівномірністю соціально-економічного розвитку територій, різною

інституційною спроможністю громад, обмеженістю фінансових ресурсів та недостатнім рівнем інтеграції сучасних управлінських інструментів у практику діяльності органів місцевого самоврядування. Значна частина громад застосовує переважно традиційні адміністративні та бюджетні механізми впливу, тоді як інструменти стратегічного планування, публічно-приватного партнерства, кластерної політики, стимулювання інновацій та залучення інвестицій використовуються фрагментарно або несистемно.

Додатковим викликом є необхідність синхронізації місцевої економічної політики з цілями Європейського Союзу та вимогами євроінтеграційних процесів, що передбачає впровадження принципів багаторівневого врядування, сталого розвитку та Smart-спеціалізації. Відсутність чітко структурованої системи інструментів публічного управління місцевим економічним розвитком, їх класифікації, критеріїв відбору та оцінювання ефективності знижує результативність управлінських рішень і обмежує можливості територій щодо формування конкурентних переваг.

Таким чином, наукова проблема полягає в необхідності теоретичного обґрунтування та систематизації інструментів публічного управління місцевим економічним розвитком з урахуванням сучасних інституційних трансформацій, ресурсних обмежень і потреб відновлення територій. Це зумовлює потребу в розробленні комплексного підходу до формування, добору та застосування управлінських інструментів, здатних забезпечити стійке економічне зростання громад та підвищення їх конкурентоспроможності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливі аспекти формування та розвитку регіонального та місцевого розвитку розглядаються у працях багатьох науковців. Варто згадати таких вчених як Августин Р. [1], Демків І. [1], Карпов В. [2], Кизим М. [3], Ковальов А. [2], Корольова Т. [2], Котова І. [2], Лелеченко А. [4], Павлова Т. [2], Пастух К. [5], Семигуліна І. [3], Сментина Н. [2], Фіалковська А. [2], Ярошенко І. [3] та багато інших. Вони досліджують теоретико-організаційні аспекти публічного управління та адміністрування в забезпеченні сталого розвитку територій, вивчають особливості інструментарію політики розвитку і зміцнення конкурентоспроможності економіки територіальних громад та інструментарію місцевого економічного розвитку, аналізують чинники просторового розвитку територіальних громад у системі публічного управління територіями та обґрунтовують дію комплексного механізму формування й реалізації регіональної політики сталого розвитку в Україні.

Водночас, особливості організації системи публічного управління місцевим економічним розвитком потребують актуального наукового обґрунтування, зокрема, в контексті застосування інструментів управління місцевим економічним розвитком, що зумовило вибір теми даного дослідження.

Мета статті полягає у вивченні інструментів публічного управління місцевим економічним розвитком, порівнянні їх особливостей та аналізі можливостей їх застосування в сучасних умовах.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) правові норми національного законодавства щодо інструментів публічного управління місцевим економічним розвитком; 2) праці вітчизняних та зарубіжних авторів, що проводять свої науково-практичні дослідження у сфері публічного управління місцевим економічним розвитком.

У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, таких як аналіз і синтез — для узагальнення теоретичних підходів до класифікації інструментів публічного управління; системний підхід — для обґрунтування їх взаємозв'язку в межах місцевого економічного розвитку; структурно-функціональний аналіз — для визначення ролі нормативних, інституційних, фінансових і цифрових механізмів у формуванні управлінської спроможності територіальних громад.

Виклад основного матеріалу. Місцевий економічний розвиток у сучасних умовах розглядається як системний процес формування конкурентоспроможності територіальної громади шляхом ефективного використання наявного ресурсного потенціалу, залучення інвестицій, стимулювання підприємництва та розвитку людського капіталу. Нормативно-правовою основою реалізації відповідних повноважень виступають положення Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [6], Закону України «Про засади державної регіональної політики» [7], Бюджетного кодексу України [8], які визначають компетенції органів місцевого самоврядування у сфері планування, фінансового забезпечення та стимулювання економічної активності на місцях.

Інструменти публічного управління місцевим економічним розвитком доцільно трактувати як сукупність правових, організаційних, фінансово-економічних та інформаційно-комунікаційних засобів впливу органів місцевого самоврядування на суб'єктів господарювання та соціально-економічні процеси. Їх систематизацію можна здійснювати за критеріями характеру впливу (прямі та непрямі), рівня формалізації (нормативні та програмні), а також за джерелами ресурсного забезпечення (бюджетні, позабюджетні, партнерські).

Сучасна парадигма публічного управління передбачає перехід від адміністративно-командних методів до інструментів партнерського типу, заснованих на принципах багаторівневого врядування, участі заінтересованих сторін та стратегічного менеджменту територій. Розглянемо основні інструменти публічного управління місцевим економічним розвитком, які представлені на рис. 1.

Отже, до нормативно-правових інструментів належать місцеві регуляторні акти, програми

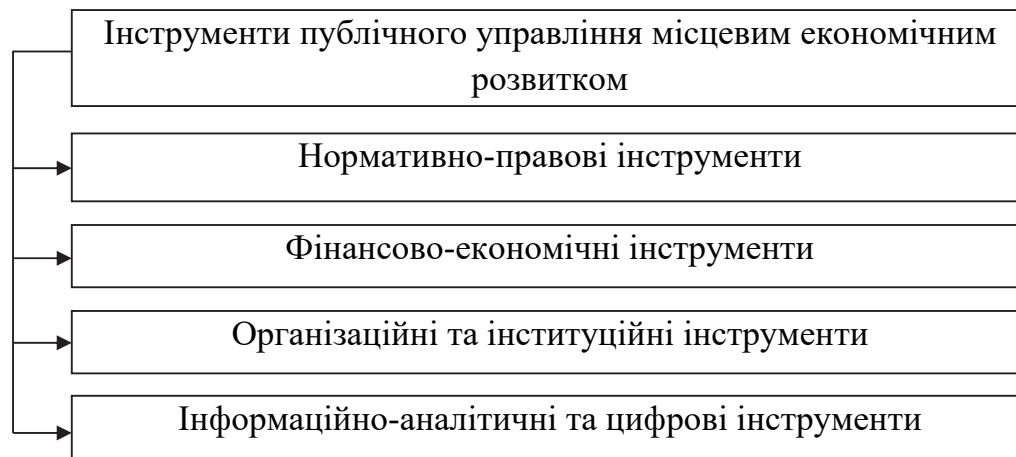

Рис. 1. Основні інструменти публічного управління місцевим економічним розвитком

Джерело: розробка авторів

соціально-економічного розвитку, стратегії розвитку територіальних громад, рішення щодо встановлення місцевих податків і зборів, а також регламентація процедур землекористування та містобудівної діяльності. Стратегічне планування виступає базовим інструментом довгострокового впливу на економічні процеси, які відбуваються в територіальних громадах. Розроблення стратегій розвитку з урахуванням принципів Smart-спеціалізації та цілей сталого розвитку дозволяє визначити пріоритетні напрями інвестування та сформувані конкурентні ніші громади. Водночас ефективність цього інструменту залежить від реалістичності фінансового забезпечення та інституційної спроможності його реалізації.

Нормативні інструменти формують правове середовище функціонування місцевої економіки та ви-

значають правила взаємодії суб'єктів господарювання й органів влади (табл. 1).

Щодо фінансово-економічних інструментів (табл. 2), то вони забезпечують ресурсну базу місцевого економічного розвитку і охоплюють механізми бюджетного регулювання, місцеве оподаткування, стимулювання інвестицій, підтримку малого та середнього підприємництва, використання грантових коштів та механізми публічно-приватного партнерства. Бюджетна децентралізація в сучасних умовах розширила дохідну базу територіальних громад, однак проблема ефективного управління фінансовими ресурсами в них залишається актуальною. Водночас важливе значення мають інструменти співфінансування проєктів місцевого розвитку, участь у програмах міжнародної технічної допомоги

Таблиця 1

Нормативно-правові акти, які визначають місцевий економічний розвиток

	Нормативно-правові акти	Призначення та завдання
		Базові законодавчі акти
1	Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»	визначає повноваження органів місцевого самоврядування у сфері управління комунальною власністю, затвердження програм соціально-економічного розвитку
2	Закон України «Про засади державної регіональної політики»	регламентує стратегічне планування регіонального розвитку
3	Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів»	передбачає механізми державної підтримки депресивних територій
4	Закон України «Про індустріальні парки»	створює правові умови для розвитку виробничої інфраструктури
		Нормативно-правові акти на місцевому рівні
1	Стратегії розвитку територіальних громад	визначають стратегічні та операційні цілі, Smart-індикатори, портфель проєктів
2	Програми підтримки малих та середніх підприємств	наприклад, передбачають компенсацію частини відсоткової ставки за кредитами або відшкодування витрат на участь у виставках
3	Регуляторні документи громади	– рішення про місцеві податки та збори (єдиний податок, податок на нерухомість); – положення про оренду комунального майна; – детальні плани територій

Джерело: розробка авторів

та використання можливостей міжмуніципального співробітництва. У контексті євроінтеграційних процесів в українській державі особливу роль відіграє орієнтація на стандарти та підходи Європейського Союзу щодо підтримки регіональної конкурентоспроможності, впровадження інновацій та трансформаційних процесів у напрямі «зеленої економіки».

Також розглянемо організаційні та інституційні інструменти, які включають створення агенцій місцевого економічного розвитку, центрів підтримки підприємництва, індустріальних парків, кластерних об'єднань та дорадчих органів при органах місцевого самоврядування. Інституційні інструменти забезпечують організаційне впровадження політики місцевого економічного розвитку і сприяють формуванню ефективного бізнес-клімату, зниженню адміністративних бар'єрів та активізації підприємницької ініціативи в територіальних громадах.

Окремо варто згадати публічно-приватне партнерство як фінансовий інструмент відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство». Його застосування є доцільним в контексті концесії комунальних об'єктів, створення спільних інфраструктурних проєктів (логістичних хабів, індустріальних зон) та енергосервісних контрактів (ESCO). Також на основі Закону України «Про співробітництво територіальних громад» функціонує міжмуніципальне співробітництво як ефективний фінансовий інструмент, відповідно до якого громади можуть спільно створювати комунальні підприємства, реалізовувати інфраструктурні проєкти та формувати спільні індустріальні майданчики.

Реалізацію міжмуніципальної співпраці доцільно поєднувати із застосуванням інструментів міжнародної грантової підтримки та міжнародної технічної допомоги (зокрема, проведення навчань і тренінгів для місцевого населення), а також державно-приватного (муніципально-приватного) партнерства

та створення кластерів у пріоритетних секторах місцевої економіки, зокрема туризму. Поряд із досягненням уже зазначених цілей ці інструменти також сприятимуть підвищенню якості людського капіталу гірських територіальних громад, активізації підприємницької активності місцевих мешканців і зменшенню рівня тіньової економіки (передусім у сфері надання послуг з розміщення туристів) [9].

Потрібно наголосити на тому, що інституційна спроможність органів місцевого самоврядування визначає їхню здатність ефективно поєднувати різні інструменти у комплексну систему. Недостатня координація між структурними підрозділами, брак фахових кадрів та відсутність системи моніторингу результативності знижують потенціал управлінського впливу на процеси в контексті місцевого економічного розвитку.

У сучасних умовах важливого значення у напрямі місцевого економічного розвитку набувають такі інформаційні інструменти як цифрові платформи, геоінформаційні системи, відкриті дані та електронні сервіси для бізнесу (табл. 3).

Використання цифрових рішень забезпечує прозорість управлінських процесів, покращує комунікацію з інвесторами та сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень на основі ефективної аналітики. Зокрема, впровадження систем моніторингу та оцінювання ефективності інформаційних та цифрових інструментів місцевого економічного розвитку дозволяє здійснювати коригування відповідних стратегій і програм, орієнтуючись на досягнуті соціально-економічні результати.

На основі аналізу інструментів публічного управління місцевим економічним розвитком, представимо напрями його вдосконалення:

– налагодження міжрегіонального співробітництва укладення угод про співпрацю щодо економічного розвитку з іншими територіальними громадами;

Таблиця 2

Види фінансових інструментів місцевого економічного розвитку

№	Види	Приклади
1	Бюджетні інструменти	– місцеві програми економічного розвитку (фінансування підтримки малого та середнього підприємництва, інновацій, кластерів); – бюджет розвитку (капітальні видатки на інфраструктуру: дороги, інженерні мережі, ЦНАПи); – Державний фонд регіонального розвитку (фінансування інфраструктурних проєктів громад)
2	Податкові інструменти	– встановлення ставок місцевих податків; – податкові пільги для індустріальних парків; – зниження орендної плати за землю для інвесторів.
3	Залучення зовнішніх ресурсів	– грантові програми ЄС (Interreg, U-LEAD); – міжнародні фінансові організації (ЄБРР, НЕФКО); – муніципальні облигації (для великих міст).
4	Інструменти підтримки бізнесу	– часткова компенсація відсотків за кредитами; – ваучерна підтримка (інноваційні ваучери); – мікрогранти для релокованого бізнесу.

Джерело: розробка авторів

Таблиця 3

Цифрові інструменти публічного управління місцевим економічним розвитком

	Цифрові інструменти	Приклади
1	Електронне врядування	– ProZorro — забезпечує прозорі закупівлі; – Prozorro.Продажі — електронні аукціони оренди та продажу майна; – Дія — цифрові послуги для бізнесу
2	Геоінформаційні системи (GIS)	– публічні кадастрові карти; – інвестиційні карти громади; – просторове планування територій
3	Аналітичні цифрові панелі (Dash Boards)	– моніторинг виконання бюджету; – індикатори економічного розвитку (кількість ФОП, обсяг надходжень ПДФО); – інтегровані системи підтримки управлінських рішень.
4	Smart-інструменти	– електронний документообіг; – онлайн-кабінет інвестора; – чат-боти для підприємців; – платформи громадського бюджету.

Джерело: розробка авторів

- створення постійно-діючої системи бізнес-освіти (підвищення рівня бізнес-освіченості працездатного населення), популяризація бізнес-освіти для молоді;
- формування механізму діалогу між владою та бізнесом, механізму реагування щодо вирішення проблем та врахування пропозицій бізнесу (наприклад, форуми підприємців);
- створення системи моніторингу громадської думки щодо проблем та перспектив в сфері економічного розвитку;
- створення системи фінансової підтримки для бізнесу (наприклад, фонд фінансової підтримки для суб'єктів бізнесу);
- створення інфраструктури для започаткування та розвитку підприємницької діяльності в громадах [10].

Розглянуті інструменти публічного управління місцевим економічним розвитком мають комплексний характер і повинні застосовуватися системно, з урахуванням специфіки території, ресурсного потенціалу та стратегічних пріоритетів конкретної територіальної громади. Зокрема, системний характер інструментів публічного управління місцевим економічним розвитком полягає у їх взаємодії — нормативні інструменти створюють «правила гри», інституційні забезпечують організаційну реалізацію, фінансові формують ресурсну базу, а цифрові та інформаційні підвищують ефективність, прозорість та аналітичність публічного управління.

Комплексне поєднання цих інструментів дозволяє територіальним громадам переходити від адміністративної моделі управління до проектно-орієнтованої, інвестиційно спрямованої та цифровізованої моделі місцевого економічного розвитку. Їх інтеграція в єдину модель управління створює передумови для формування конкурентоспроможної, фінансово результативної та інституційно стійкої територіальної громади.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, інструменти публічного управління місцевим економічним розвитком формують багаторівневу систему впливу на соціально-економічну динаміку територіальних громад. А саме, нормативні інструменти визначають правові рамки стратегічного планування та реалізації політики розвитку; інституційні — забезпечують організаційну спроможність громад до підготовки та впровадження проектів; фінансові — формують ресурсну основу економічних перетворень, а цифрові — підвищують прозорість, підзвітність і швидкість управлінських процесів. Ефективність місцевого економічного розвитку безпосередньо залежить від узгодженості та синергії зазначених інструментів.

Водночас встановлено, що сучасний етап розвитку територіальних громад вимагає переходу від нецільового використання окремих інструментів до комплексної, інтегрованої моделі управління, орієнтованої на проектний підхід, залучення інвестицій та цифровізацію управлінських процесів. Посилення ролі стратегічного планування, активізація можливостей публічно-приватного партнерства, розширення можливостей бюджетного стимулювання підприємництва та впровадження цифрових платформ управління створюють передумови для формування стійкої локальної економіки. Загалом, результативність публічного управління місцевим економічним розвитком визначається не лише наявністю відповідних інструментів, а й рівнем управлінської спроможності органів місцевого самоврядування забезпечити їх системну реалізацію.

В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на особливостях функціонування різних моделей публічного управління з реалізації політики економічного розвитку територій у країнах світу.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ВНЕСОК АВТОРІВ: Усі автори зробили внесок порівну.

ФІНАНСУВАННЯ: Автори не отримували фінансування для цього дослідження.

ЗАЯВА ПРО ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ: Не застосовується.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Августин Р., Демків І. Інструментарій політики розвитку та зміцнення конкурентоспроможності економіки територіальних громад. *Scientific journal "Modeling the development of the economic systems"*. 2023. <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-8-4>; URL: <https://mdes.khmn.edu.ua/index.php/mdes/article/download/184/161/411> (дата звернення: 05.02.2026).
2. Інструментарій місцевого економічного розвитку: теорія, методологія, практика : монографія / [Ковальов А. І., Корольова Т. С., Сментина Н. В., Павлова Т. В., Карпов В. А., Фіалковська А. А., Котова І. М.]; за заг. ред. А. І. Ковальова. Київ: ФОП Гуляєва В. М., 2021. 413 с. DOI: <https://doi.org/10.33987/978-617-7901-33-3>
3. Кизим М. О., Семигуліна І. Б., Ярошенко І. В. Чинники просторового розвитку територіальних громад у системі публічного управління територіями. *Проблеми економіки*. 2022. № 2 (52). С. 83–92.
4. Лелеченко А. П. Комплексний механізм формування й реалізації регіональної політики сталого розвитку в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. Том 31 (70), № 2. С. 121–126. DOI: <https://doi.org/10.32838/2663-6468/2020.2/20>
5. Пастух, К. Публічне управління та адміністрування в забезпеченні сталого розвитку територій: теоретико-організаційний аспект. *Науковий вісник: Державне управління*. 2022. № 1(11). С. 186–206. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1\(11\)-186-206](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-186-206)
6. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 03.02.2026).
7. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19> (дата звернення: 03.02.2026).
8. Бюджетний кодекс України : Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 03.02.2026).
9. Демків І. О., Струмецький О. І. Проблемні аспекти та інструментарій забезпечення економічного розвитку територіальних громад. *Бізнес Інформ*. 2024. № 8. С. 99–104. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-8-99-104>
10. Осадчук С. Вдосконалення інструментів місцевого економічного розвитку територій. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. Вип. 1. С. 127–131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2021_1_22 (дата звернення: 05.02.2026).

References

1. Avhustyn, R., & Demkiv, I. (2023). Instrumentariy polityky rozvytku ta zmitsnennya konkurentospromozhnosti ekonomiky terytorial'nykh hromad [Toolkit for development policy and strengthening the competitiveness of the economy of territorial communities]. *Modeling the Development of the Economic Systems*, 8. <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-8-4> Retrieved from <https://mdes.khmn.edu.ua/index.php/mdes/article/download/184/161/411> [in Ukrainian].
2. Koval'ov, A. I. (Ed.), Korol'ova, T. S., Smentyna, N. V., Pavlova, T. V., Karpov, V. A., Fialkovs'ka, A. A., & Kotova, I. M. (2021). *Instrumentariy mistsevoho ekonomichnoho rozvytku: Teoriya, metodolohiya, praktyka* [Toolkit of local economic development: Theory, methodology, practice]. Kyiv: FOP Hulyayeva V. M. <https://doi.org/10.33987/978-617-7901-33-3> [in Ukrainian].
3. Kyzym, M. O., Semyhulina, I. B., & Yaroshenko, I. V. (2022). Chynnyky prostorovoho rozvytku terytorial'nykh hromad u systemi publichnoho upravlinnya terytoriyamy [Factors of spatial development of territorial communities in the system of public administration of territories]. *Problemy ekonomiky — Problems of Economy*, 2(52), 83–92 [in Ukrainian].
4. Lelechenko, A. P. (2020). Kompleksnyy mekhanizm formuvannya y realizatsiyi rehional'noyi polityky staloho rozvytku v Ukrayini [A comprehensive mechanism for the formation and implementation of regional sustainable development policy in Ukraine]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernads'koho. Seriya: Derzhavne upravlinnya — Scientific Notes of V. I. Vernadsky TNU. Series: Public Administration*, 31(70), 2, 121–126. <https://doi.org/10.32838/2663-6468/2020.2/20> [in Ukrainian].
5. Pastukh, K. (2022). Publichne upravlinnya ta administruvannya v zabezpechenni staloho rozvytku terytoriy: Teoretyko-orhanizatsiynyy aspekt [Public management and administration in ensuring sustainable development of territories: Theoretical and organizational aspect]. *Naukovyy visnyk: Derzhavne upravlinnya — Scientific Bulletin: Public Administration*, 1(11), 186–206. [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1\(11\)-186-206](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-186-206) [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada of Ukraine. (1997). *Pro mistseve samovryaduvannya v Ukrayini: Law of Ukraine No. 280/97-BP dated May 21, 1997* [On local self-government in Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> [in Ukrainian].

7. Verkhovna Rada of Ukraine. (2015). *Pro zasady derzhavnoyi rehional'noyi polityky: Law of Ukraine No. 156-VIII dated February 5, 2015* [On the principles of state regional policy]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19> [in Ukrainian].

8. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010). *Byudzhetnyy kodeks Ukrayiny: Code of Ukraine No. 2456-VI dated July 8, 2010* [Budget Code of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> [in Ukrainian].

9. Demkiv, I. O., & Strumets'kyi, O. I. (2024). Problemni aspekty ta instrumentariy zabezpechennya ekonomichnoho rozvytku terytorial'nykh hromad [Problematic aspects and tools for ensuring the economic development of territorial communities]. *Biznes-Inform — Business Inform*, 8, 99–104. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-8-99-104> [in Ukrainian].

10. Osadchuk, S. (2021). Vdoskonalennya instrumentiv mistsevoho ekonomichnoho rozvytku terytoriy [Improving the instruments of local economic development of territories]. *Aktual'ni problemy derzhavnoho upravlinnya — Current Problems of Public Administration*, 1, 127–131. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2021_1_22 [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 18.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 18.03.2026

Дата публікації: 23.03.2026